

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/11844
6K367

Sayı : 43728771-610.00/ 13
Konu : 7/11844 Yazılı Soru Önergesi

İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başkanlığınızın (Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı) 08.11.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07(7/11844)-147158-92103 ve 27.11.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07(7/11844)-95137 sayılı yazısı.

İlgi yazılarla, Eskişehir Milletvekili Ruhsar DEMİREL'in tevcih ettiği yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergesine ilişkin cevaplar
(10 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

sozdemir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://dpteb.dpt.gov.tr/Sorgu> adresinden 381H-IHI6-811J kodu ile yapılabilir.

BAKANLIĞIMIZIN ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RUHSAR DEMİREL'İN 7/11844 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLARI:

Soru 1: 2010/14 sayı ve “Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması” konulu Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde; kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi, toplumsal yaşamda kadın erkek eşitliğinin sağlanması, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma yönünde kadınların istihdamına yönelik yararlanılan hibe programları ve teşvik uygulamaları nelerdir?

Cevap 1: Kadın İstihdamının Artırılmasına Yönelik Politikalar;

(i) Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu (2009-2012): Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı (İKG OP) altında ve 2007 programlaması kapsamında "Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu" 12 NUTS II Bölgesinde uygulanmaktadır. Operasyonun toplam bütçesi 27 milyon Avro olup, bunun 4 milyon Avrosu Türkiye katkısıdır. İKG OP kapsamında "Daha önce tarımda çalışmakta olanlar dahil olmak üzere, kadınların işgücüne katılımlarını teşvik etmek ve kadın istihdamını artırmak" başlığı altında uygulanmakta olan Operasyonun amacı kadınların istihdam edilebilirliklerini geliştirmek, kadın girişimciliğini teşvik etmek, kadınların işgücü piyasasına katılımlarını sınırlayan kültürel ve diğer engelleri azaltmaktır.

(ii) Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınlar İçin Sığınma Evi Projesi: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü 2013 yılı bütçesinde yer alan Aile İçi Şiddete Maruz Kalan Kadınlar İçin Sığınma Evi Projesi'ne 1.015 bin Avrosu Türk Hükümeti katkısından ve kalanı AB hibesinden karşılanmak üzere toplam 10.150 bin Avro ayrılmıştır.

- Projeden beklenen sonuçlar;
- ✓ 4000 kadına girişimcilik eğitimi verilmesi,
 - ✓ 1200 kadına çocuk/yaşlı bakım eğitimi verilmesi,
 - ✓ 12 bin kadına istihdam garantili kurslar verilmesi,
 - ✓ 18 bin kadına danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri verilmesi,
 - ✓ Yerel ve ulusal düzeyde aktörlerin işgücü piyasası politikasını belirleme ve uygulama kapasitesinin geliştirilmesi,
 - ✓ Kadınların işgücü piyasasına girişlerinde söz sahibi olan bireylerin (işverenler de dâhil olmak üzere eş, baba, kayınvalide vb.), kadın istihdamına ilişkin önyargılarının giderilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla eğitilmesidir.

(iii) Sosyal Destek Programı: 2008-2012 yıllarında bölgesel kalkınma projelerinin tamamlanması amacıyla hazırlanan GAP Eylem Planı; Ekonomik Dönüşüm, Sosyal Dönüşüm, Altyapının Geliştirilmesi ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi bileşenlerinden oluşmaktadır. Sosyal Dönüşüm kapsamında kamu kurumlarının yatırım ve cari harcamalarının finansmanı için eylemler öngörülmektedir. Ayrıca, kamu kuruluşlarının rutin görevlerinin yanı sıra ortaya çıkabilecek ihtiyaçların karşılanabilmesi için daha esnek bir şekilde proje geliştirilebilecek ve uygulanabilecek bir yapıya gereksinim duyulmaktadır. Bu amaçla, valiliklerin doğrudan sorumluluk aldığı, proje odaklı ve ihtiyaçları kısa sürede gidermek amacıyla Sosyal Destek Programı (SODES) hazırlanmıştır. SODES'in amacı; GAP kapsamındaki illerde sosyal kalkınmanın gerçekleştirilmesi ve sosyal refahın artırılması için yoksulluk, göç gibi sosyal sorunların giderilmesine yönelik yerel faaliyetlerin harekete geçirilerek, istihdam edilebilirliğin artırılması, meslek edindirme, gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesi, sosyal içermenin sağlanması ile kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin desteklenmesidir. SODES ile önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi öngörülen sosyal restorasyon sürecine katkı sağlamak üzere bireylerin ve toplumun beşeri sermayesinin artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, bölgede yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle, SODES kapsamında yürütülen projelerde kadınlara da öncelik verilmektedir. SODES kapsamında kadınlara yönelik 2010 yılında 358 istihdam projesi desteklenmiş ve bu kapsamda 37.828.000 TL kaynak ayrılmıştır. 2011 yılında ise, 133 istihdam projesi için 15.768.181 TL ödenek aktarılmıştır.

(iv) Çok Amaçlı Toplum Merkezleri: GAP İdaresi tarafından, sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarını bütünleştiren yoksulluğu azaltma stratejileri bağlamında yürütülen çalışmaların en önemlilerinden biri Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM'lar) projesidir. ÇATOM'lar kadınların sosyal ve ekonomik yönden güçlendirildiği merkezler olup, ÇATOM'larda kadın okur-yazarlığının yükseltilmesi, sağlık göstergelerinin iyileştirilmesi, yasal hak ve özgürlüklerin öğrenilmesi vb. sosyal konularda olduğu kadar kadınların istihdama katılımının sağlanmasına yönelik faaliyetler de yürütülmektedir. Genç kız ve kadınlar gerek ÇATOM'larda ve gerekse evlerinde üretim yaparak gelir elde etme olanağı bulmakta; konfeksiyon, tekstil ve trikotaj atölyeleri, yatılı ilköğretim bölge okulları, kuaför, mağaza, ev (çocuk bakıcılığı) vb. alanlarda iş bulabilmektedirler. Girişimcilik potansiyeli taşıyan bireylere verilen girişimcilik eğitimi ve mikro finansman/kredi desteği ile katılımcı genç kız ve kadınlar kendi işlerini kurmaktadır. Özellikle son birkaç yıldır ÇATOM'larda her yıl ortalama 200'e yakın genç kız ve kadın iş bularak çalışmaya başlamakta, 8-10 kadın da işyeri açarak kendi işlerini kurmaktadır. Gelir ve istihdam yaratılması yönünde bilgi ve beceri geliştirici programlar ile kendi işlerini kurmak isteyen kadınlara iş kurmaları/işlerini geliştirmeleri konularında yardımcı olunmasında ÇATOM organizasyonundan yararlanılması projelerin başarısını olumlu yönde etkilemektedir.

Kadın İstihdamının Artırılmasına Yönelik Politikalar ve Teşvikler;

- Kadınların iş piyasasında yaratacağı katma değerin potansiyel büyüklüğü düşünüldüğünde kadınların işgücü piyasasına girmelerinin önemini ortaya çıkmaktadır. Bu nedenledir ki kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması Ülkemiz işgücü piyasasına dönük en önemli öncelikler arasında yer almaktadır. Nitekim Ülkemizin en temel politika dokümanlarında da kadınların ekonomik hayata katılımlarının artırılmasına yönelik tedbirler yer almaktadır. 2007-2013 dönemini kapsayan 9. Kalkınma Planının "İstihdamın Artırılması" eksenini altında kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılması amacıyla çocuk ve diğer bakım hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması öngörülmektedir. Ayrıca, Orta Vadeli Program ve Yıllık Programlarda da işgücü piyasasına girmede dezavantajlı gruplar içerisinde yer alan kadınlara yönelik programların geliştirilmesi gereği vurgulanmaktadır.
- Kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi çerçevesinde, toplumsal yaşamda kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadın istihdamının artırılması ve eşit işe eşit ücret imkânının sağlanmasına yönelik olarak, 2010 yılında 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayınlanmıştır. Bu kapsamda, kadının istihdamı alanındaki mevcut sorunların tespiti ile bu sorunların giderilmesine yönelik ilgili tüm tarafların gerçekleştirdiği çalışmaları izlemek, değerlendirmek, koordinasyon ve işbirliğini sağlamak üzere, Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur. Ayrıca, Genelge kapsamında öncelikle kamuda kadın istihdamına ilişkin fırsat eşitliğini ve bu konuda çıkarılan kanun, yönetmelik ve diğer düzenlemelerin uygulanmasını izlemek üzere tüm Bakanlıklarda müsteşar yardımcısı seviyesinde bir görevlendirme yapılması, ayrıca bir birime "Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği"ne ilişkin görev verilmesi öngörülmüştür.
- Türkiye'de kadınların istihdama katılımlarının artırılması amacıyla istihdam teşvikleri uygulanmaktadır. Söz konusu teşvikler ilk kez 2008 yılında 5763 sayılı Kanunla uygulamaya konulmuştur. İlgili Kanun uyarınca, cinsiyete bakılmaksızın işverenlerden kesilen sosyal güvenlik priminde 5 puanlık bir indirimle gidilmiştir. Bu kapsamda Aralık 2011 tarihi itibarıyla 1,8 milyon çalışan kadın bundan yararlanmıştır.
- 5763 sayılı Kanunla uygulamaya konulan bir diğer düzenleme ile Temmuz/2008-Temmuz/2009 döneminde işverenlerin bir önceki yıla ilave olarak işe aldıkları kadınlar için, birinci yıl yüzde 100, ikinci yıl yüzde 80, üçüncü yıl yüzde 60, dördüncü yıl yüzde 40 ve beşinci yıl yüzde 20 olmak üzere işveren sigorta primlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmüştür. 2010 başlarında yürürlüğe giren 5951 sayılı Kanunla da işverenlerin söz konusu teşvike başvuru süresi Temmuz/2010'a kadar uzatılmıştır. Bu kapsamda bu Yasadan yararlanan kadın sayısı 2008 yılında 11.341 iken, 2011 yılında 102.907'ye ulaşmıştır.

2011 yılında, 6111 sayılı Kanunla istihdam teşviklerinin kapsamı genişletilmiş ve süresi 2015 yılına kadar uzatılmıştır. Söz konusu Kanun gereğince, 2015 yıl sonuna kadar işe alınan ve fiilen çalıştırılanlardan, SGK'ya verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları ve ortalama sigortalı sayısına ilave olarak işe alınmaları koşuluyla, yaş şartı aranmaksızın kadınların işveren sigorta primlerinin işsizlik sigortası fonundan karşılanmasına imkan tanınmıştır. Bu doğrultuda, kadınlar için öngörülen teşvik süresi 24 ay olup, bu süre mesleki

yeterlilik belgesine sahip olanlar için 48 aya ve mesleki eğitim mezunları (ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde) için de 36 aya çıkmaktadır. Aralık 2011 tarihi itibarıyla da 6111 sayılı Kanun kapsamında yararlanan kadın sayısı 73 bin kişidir.

Soru 2: Bakanlığınızda “Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği”ne yönelik görevlendirilen birim hangisidir? Birimin iki yıllık (2011, 2012) faaliyetleri nelerdir?

Soru 3: Kamuda kadın istihdamına ilişkin fırsat eşitliğini ve bu konuda çıkarılan kanun, yönetmelik ve diğer düzenlemelerin uygulanmasını izlemek üzere görevlendirilen Bakanlığınız müsteşar yardımcılığının konuya ilişkin 2011 ve 2012 faaliyetleri nelerdir?

Cevap 2-3 : 2010/14 Sayılı Başbakanlık Genelgesi Kapsamında Kalkınma Bakanlığının Faaliyetleri;

- Genelge kapsamında, “Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulu”nda, Kalkınma Bakanlığının Müsteşar Yardımcılığı düzeyinde temsili öngörülmektedir. Kurul toplantılarına, Genel Müdür, Daire Başkanı ve Uzman düzeyinde düzenli olarak katılım sağlanmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde Kadın-Erkek Fırsat Eşitliğine ilişkin olarak “Kurumsal Gelişim ve Eğitim Dairesi Başkanlığı” görevlendirilmiştir.
- Bakanlığımız doğrudan uygulayıcı bir kuruluş olmadığından fırsat eşitliği sürecine toplumsal cinsiyete duyarlı plan ve politikalar geliştirerek katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda, Kalkınma Planlarında, Orta Vadeli ve Yıllık Programlarda kadınların fırsat eşitliğine yönelik politika ve tedbirler yer almaktadır. Bakanlığımız, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının bu alana yönelik olarak hazırladıkları projeleri desteklemektedir.
- Bakanlığımızda, söz konusu Genelgenin 6. maddesi gereği olarak atama ve terfilerde kadın-erkek eşitliği göz önünde bulundurulmaktadır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet içi eğitimlerde söz konusu Genelgenin 7. maddesi gereği kadın-erkek eşitliği konusuna yer verilmektedir.

Soru 4: Son iki yıllık dönemde Kalkınma Ajansları tarafından desteklenen kadınların istihdamına olanak sağlayan projeler var mıdır? Varsa nelerdir?

Cevap 4: Kalkınma ajansları tarafından sağlanan mali destekler, doğrudan finansman desteği, faiz desteği ve faizsiz kredi desteğinden oluşmaktadır. Doğrudan finansman desteği, proje teklif çağrısı, doğrudan faaliyet desteği ve güdümlü proje desteği formlarında sağlanabilmektedir.

Sıralanan bu yöntemlerden en yaygın olarak kullanılanı proje teklif çağrısı olup, doğrudan kadın istihdamına yönelik projeler genellikle bu kapsamda desteklenmektedir.

2011 yılında kalkınma ajansları tarafından toplam 1.716 adet projeye 674.481 bin Türk Lirası kaynak aktarılmıştır. Bunun 17.710 bin Türk Lirası sosyal kalkınma programları kapsamında finanse edilen 150 projeye aktarılmış olup, bu programlar kapsamında kadınların hem çalışan hem de girişimci olarak işgücüne katılımlarının desteklenmesi faaliyetleri yer almaktadır.

2012 yılı teklif çağrıları kapsamında alınan proje tekliflerinin değerlendirilmesi çalışmaları henüz tamamlanmadığından net bir bilgi sağlamak mümkün değildir.

Soru 5: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda, 2010 yılından itibaren, hizmet içi eğitim programlarına katılan, görevde ve unvanda yükselen (terfi) ve üst kademelerde görev alan personelin kadın/erkek sayıları kaçtır?

Cevap 5: Bakanlığımızda 2010-2012 döneminde 43 kadın ve 58 erkek olmak üzere toplam 101 personel hizmet içi eğitime alınmıştır. Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

Tablo: Hizmet içi Eğitime Kayılan Personelin Yıllar ve Kadın-Erkek Olarak Dağılımı

Yıllar		Kadın	Erkek	Toplam
2010	Memur	6	4	10
2011	Memur	9	11	20
	Uzman Yardımcısı	7	38	45
2012	Memur	3	3	6
	Sekreter(Bilgisayar)	3	-	3
	Sekreter(İngilizce)	15	2	17
	Toplam	43	58	101

Söz konusu dönemde Bakanlığımızda görev ve unvanda yükselme sınavı yapılmamıştır.

Hali hazırda Şube Müdürü ve üstü düzeyde grev yapan 100 personelin 15'i kadın, 85'i erkektir.

Soru 6: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan stratejik plan ve performans programlarında, mevcut kadın-erkek eşitliği yaklaşımları nelerdir?

Cevap 6: Kadın-erkek tüm personelimizin yüksek niteliği, vizyonu ve gayreti Bakanlığımızın Ülke kalkınmasına olan katkısını artırmaktadır. Zaman içinde personel yapımız kadınlar lehine gelişme göstermektedir. Nitekim, 2008 yılında kadın personel oranı yüzde 28 iken , bu oran 2012 yılında yüzde 32'ye yükselmiştir.

Bakanlığımızın Stratejik Plan ve Performans Programları, mevcut insan kaynaklarımızı Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına en çok katkıyı sağlayacağı bütüncül bir yaklaşımla değerlendirmektedir.

Soru 7: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda son iki yılda düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında, kadın-erkek eşitliğine yönelik verilen eğitimler hangileridir?

Cevap 7: Başta Kalkınma Planları olmak üzere Ülkemizin başlıca strateji, politika ve projelerinin oluşturulmasından sorumlu olan Bakanlığımız kadın-erkek eşitliğine yönelik olarak da gerekli strateji, politika ve projelerin oluşturulmasına öncülük etmekte veya katkıda bulunmaktadır. Bir uzmanlık kurumu olan Bakanlığımızdaki personelimiz kadın-erkek eşitliği konusundaki dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeleri görevi gereği takip etmekte ve bu konudaki bilgilerini geliştirmektedir. Bu nedenle konuyla ilgili ayrıca bir eğitim verilmemiştir.

**TÜİK BAŞKANLIĞININ ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RUHSAR DEMİREL'İN 7/11844 ESAS NOLU
YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLARI:**

Soru 5: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda, 2010 yılından itibaren, hizmet içi eğitim programlarına katılan, görevde ve unvanda yükselen (terfi) ve üst kademelerde görev alan personelin kadın/erkek sayıları kaçtır?

Cevap 5: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin Ocak 2010-Kasım 2012 dönemi içerisinde düzenlenen hizmet içi eğitimlerine ilişkin tablo kadın/erkek kategorisinde ekte sunulmuştur. Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı en son 2009 yılında yapılmış olup, kazanan ve atanan sayıları kadın/erkek bazında aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kadrolar	Kazanan Sayısı	Atanan Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
Şube Müdürü	17	11	6	17
Ayniyat Saymanı	3		1	1
Mühendis	2		2	2
Matematikçi	1	1		1
Toplam	23	12	9	21

TÜİK'in üst kademelerine atanan ve vekalet eden personelin kadın/erkek sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Unvan	Kadın	Erkek	Toplam
Kurum Başkanı		1	1
Başkan Yardımcısı		4	4
1. Hukuk Müşaviri		1	1
Daire Başkanı	7	12	19
Bölge Müdürü		26	26
Toplam	7	44	51

Soru 6: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan stratejik plan ve performans programlarında, mevcut kadın-erkek eşitliği yaklaşımları nelerdir?

Cevap 6) TÜİK tarafından hazırlanan mevcut stratejik plan ve performans programları; süreç ve insan kaynakları yönetiminin geliştirilmesi anlayışına göre hazırlanmıştır. Bu çerçevede kadın-erkek kapsamında değil bütünsel bir yaklaşım benimsenmiştir.

Soru 7: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda son iki yılda düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında, kadın-erkek eşitliğine yönelik verilen eğitimler hangileridir?

Cevap 7: TÜİK'de son iki yıl içerisinde hizmet içi eğitim programları kapsamında kadın-erkek eşitliğine yönelik bir eğitim programı düzenlenmemiştir.

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞININ ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RUHSAR DEMİREL'İN 7/11844 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLARI:

Soru 1: 2010/14 sayı ve “Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması” konulu Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde; kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi, toplumsal yaşamda kadın erkek eşitliğinin sağlanması, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma yönünde kadınların istihdamına yönelik yaralanılan hibe programları ve teşvik uygulamaları nelerdir?

Cevap 1: GAP İdaresi Başkanlığının, Avrupa Birliği finansman desteği ile uygulamakta olduğu “Türkiye’nin Az Gelişmiş Bölgelerindeki Kadınların ve Kadın STK’ların Güçlendirilmesi” projesi kapsamında 3 milyon Avruluk bir hibe destekli kadın 3.000.000 Avro’luk hibe programından 36 kadın örgütü hibe almaya hak kazanmıştır. Teknik Destek Ekibi, hibe almaya hak kazanmış projelerin uygulanmasına ve izlenmesine PUB ve YKDM’ler aracılığı ve kısa dönemli uzmanların katkısı ile destek vermektedir. Hibe projelerinin sözleşmeleri 22-23 Mart 2012 tarihlerinde imzalanmış ve uygulamalar başlamıştır.

Hibe alan kadın örgütleri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi 13, Doğu Anadolu Bölgesi 13 ve Doğu Karadeniz Bölgesi 10 olmak üzere toplam 36’dır. Proje kapsamında hibe almaya hak kazanan derneklerden 3 tanesi projelerini tamamlamış, 36 proje ise uygulanmaya devam etmektedir.

Soru 2: Bakanlığınızda “Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği”ne yönelik görevlendirilen birim hangisidir? Birimin iki yıllık (2011,2012) faaliyetleri nelerdir?

Cevap 2: Kadınların sosyo-ekonomik konumlarının güçlendirilmesi, toplumsal yaşamda kadın erkek eşitliğinin sağlanması, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma amaçlarına ulaşılabilmesi için kadınların istihdamının artırılması ve eşit işe eşit ücret imkanının sağlanması amacıyla, “Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması” konulu Başbakanlık Genelgesi 25 Mayıs 2010 tarihli ve 27591 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

A) İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü, özellikle kadın ve diğer dezavantajlı grupların sürdürülebilir kalkınmaya entegrasyonları perspektifiyle, GAP Bölge’sinde sosyal ve insani gelişmeyi gerçekleştirmeye yönelik araştırma, planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarını gerçekleştirmek ve GAP’ın bu süreçte edindiği bilgi birikimi ve deneyimlerini ulusal/uluslararası kuruluşlarla işbirliği yaparak paylaşılmasına ve kapasite geliştirmeye yönelik eğitim çalışmalarını yürütmektedir.

B) “Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliği Birimi”nin 2011-2012 yılında yaptığı çalışmalar:

I. ÇOK AMAÇLI TOPLUM MERKEZLERİ (ÇATOM’ lar)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmasını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda uygulanan programlar:

i) Eğitim Programları: Okuma-yazma, medeni hukuk ve yasal haklar, ev ekonomisi ve beslenme, anne eğitimi, bilgisayar, müzik, İngilizce, genç kızların açık öğretime yönlendirilmesi ve desteklenmesi, öğrenci destek programları yürütülmektedir.

ii) Gelir Getirici ve Kadın İstihdamını/Girişimciliğini Destekleyici Programlar:

- 1) Meslek kazandırıcı ve gelir getirici alanlarda bilgi ve beceri geliştirmeye yönelik eğitim programları; (el sanatları, trikotaj, biçki-dikiş, nakış, mefruşat, keçe işleme, gümüş işleme, tekstil, hediyelik eşya, sabun, kumaş boyama, kuaförlük, yöresel mutfak vb.).
- 2) İnkübatörlük destekleri; (ÇATOM’ larda mesleki bilgi ve beceri kazanan kadınların ÇATOM’ larda sipariş üzerine çalışmaları, girişimcilik eğitimi verilmesi, mikro finansman/kredi desteği sağlanmasına aracı olunması, bireysel danışmanlık vb. desteklerle kadın girişimciliğinin geliştirilmesi).
- 3) Pazarlama-satışa yönelik etkinlikler; (sergi, fuar vb.) ÇATOM’ da üretilen ürünlerin elektronik ortamda tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik bir ürün katalogu hazırlanmış ve WEB sayfasında sunuma açılmıştır. ÇATOM’ daki programlarla yerel el sanatlarının yaşaması, geliştirilmesi sonucu yapılan ürünlerle katılımcıların para kazanması sağlanmaktadır.

ÇATOM' ların Gelir ve İstihdama Katkısı:

Son 8 yılda toplam 1513 katılımcı dikim\tekstil atölyesi, kuaför, market, telefon bayii vb. mağaza, ev (çocuk bakıcılığı) vb. alanlarda iş bularak çalışmaya başlamıştır. Bireysel ya da ortaklık şeklinde 133 katılımcı tarafından 81 işyeri açılmıştır. Özellikle son birkaç yıldır ÇATOM' larda her yıl ortalama 200'e yakın genç kız ve kadın iş bularak çalışmaya başlamış, 8-10 kadın da işyeri açarak kendi işini kurmuştur. 2011-2012 yıllarında 450 kadın iş bularak çalışmaya başlamış, 15 kadın ise kendi işini kurmuştur.

ÇATOM' larda düzenlenen gelir getirici\meslek kazandırıcı programlara her yıl ortalama 3000'in üzerinde genç kız ve kadın katılmakta; ÇATOM' larda üretilen ürünler sipariş üzerine, sergi, kermes, fuar vb. yollarla satışa sunulmaktadır. **Son 8 yılda toplam 1.527.320 TL gelir elde edilmiştir. 2011-2012 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği içinde düzenlenen "Doğudan İstanbul'a Kadın Eli Sergisi" kapsamında kadınlar 280.000 TL gelir elde etmiştir.**

Her yıl ortalama **15 binin** üzerinde genç kız ve kadın ÇATOM programlarına katılmakta; **50-60 bin** civarında kişi ÇATOM' lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır. Bugüne kadar (1995 yılından itibaren) yaklaşık **220 000 katılımcı** doğrudan ÇATOM programlarından yararlanmıştır. 2011-2012 yılları arasında ÇATOM programlarından yararlanan kişi sayısı 30.000'dir.

2011-2012 yılları arasında GAP Bölgesi'nde açılan ÇATOM' lar:

Adıyaman İli Gerger İlçesi, Diyarbakır İli Ergani İlçesi, Gaziantep İli Nurdağı İlçesi, Şanlıurfa İli Hilvan, Ceylanpınar ve Birecik İlçeleri

II. GAP BÖLGESİ'NDE KADININ GÜÇLENDİRİLMESİNDE YENİLİKLER PROJESİ - Evre 1 ve Evre 2:

Projede; yenilikçi üretim-pazarlama ile ilgili stratejiler yoluyla Güneydoğu Anadolu'da kadınların sosyal ve ekonomik yaşamının güçlendirilmesi amaçlanmakta ve kadınların işgücü piyasasına katılımı, ürünlerin markalaştırılması ve yeni pazarlama fırsatlarının yaratılması hedeflenmektedir. Projenin 1. Evresi GAP İdaresi Başkanlığı ve UNDP işbirliği ile İsveç Uluslararası Kalkınma Kuruluşu'nun (SIDA) finansman desteğinde Mart 2008 tarihinde uygulamaya geçmiş ve Mayıs 2012 tarihinde tamamlanmıştır.

1.Evre Kapsamında 2011-2012 Yılları Arasında Gerçekleştirilen Çalışmalar:

Piyasa kanalları ile bağlantıların ilerletilmesi sonucunda kadınların üretim kapasitelerinin artırılmasına destek verilmiştir. Bu çerçevede, yüksek katma değerli ürün üreten uzun dönemli üretim atölyelerinin kurulması ve mevcut olanların güçlendirilmesi sağlanmıştır.

Projenin hedef grubu olan kadınların işgücü piyasalarına ve içinde bulundukları toplulukların sosyal yaşamına katılma kapasitesinin güçlendirilmesine katkıda bulunulmuştur.

ÇATOM'lar, STK'lar ve kooperatiflerin mevcut atölyelerinin güçlendirilmesi ve yeni atölyelerin kurulmasına hammadde ve tasarım destekleri verilmiştir. Bu desteklerdeki amaç; üretim aşamasında yaşanan hammadde sıkıntısını aşmak ve atölyelerdeki eğitimleri desteklemek amacıyla proje kapsamında kadınlara gerekli durumlarda hammadde ve tasarımcı desteği vererek ürün kalitesi ve satış olanaklarını arttırmaktır.

Proje kapsamında ortaya çıkarılan Argande markası altında üretim ve satış yapılmaya başlanmıştır. Türkiye'nin en önemli hazır-giyim firmalarından olan Mudo'nun 7 ildeki en büyük 17 mağazasında ve yine Türkiye'nin en önemli elektronik satış mağazası olan markafoni'de satış yapılmaya başlanmıştır. Bu satışlardan dönen parayla Argande atölyesinde çalışan 35 kadının aylık maaşı karşılanmıştır.

Argande markası kapsamında üretilen ürünler, İstanbul Moda Haftalarında yapılan defileler yoluyla sergilenmiştir.

Proje kapsamında GAP Bölgesindeki kadınlar adına yaratılan Argande markasının üretimlerini ve merkezi İstanbul'da bulunan büyük bir tekstil firmasından fason siparişlerin üretiminin yapılması amacıyla bir fabrika kurulmuştur.

Projenin 1. Evresi kapsamında ulaşılan kadın sayısı 5.189, kadınların elde ettiği para miktarı ise 3.600 TL'ye ulaşmıştır.

2. Evre Kapsamında Gerçekleştirilen Çalışmalar:

Projenin 2. Evresi yine GAP İdaresi Başkanlığı ve UNDP işbirliği ve SIDA'nın finansman desteğiyle Temmuz 2012'de başlamış olup Haziran 2015'de tamamlanacaktır.

III. TÜRKİYE'NİN AZ GELİŞMİŞ BÖLGELERİNDEKİ KADINLARIN VE KADIN STK'LARININ GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

Proje ile az gelişmiş üç bölgede (Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Karadeniz Bölgesi) kadın sivil toplum örgütlerinin kapasitesini geliştirerek ve farkındalık yaratarak kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve artırılması amaçlanmaktadır.

Hedef Kitle:

Hedef kitle arasında örgütsüz kadınlar, örgütlü kadınlar, kadın örgütleri, hibe yararlanıcıları, yerel kamu kurumları ve yerel yönetimlerin yönetici ve çalışanları yer almaktadır. Proje "Kurumsal Kapasite Geliştirme" ve "Hibe Planı" olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır.

1) Kurumsal Kapasite Geliştirme (Bütçesi 2 milyon Avro)

- Kamu kurumları ve yerel yönetimlerin hizmet sunum politikalarına ve insan kaynaklarına cinsiyete duyarlı yaklaşımın entegre edilmesi.
- Üç bölgede var olan kadın STK'larının kurumsal ve teknik kapasitelerinin geliştirilmesi.
- Kadın STK'larının arasındaki işbirliği ve iletişimin geliştirilmesi.
- Kamu kurumları, yerel yönetimler ve kadın STK'ları arasında iletişim ve işbirliklerinin geliştirilmesi.
- KYDM'lerin sürdürülebilirlik ve çıkış stratejilerinin geliştirilmesi.

2) Hibe Planı (Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik, bütçesi 3 milyon Avro)

- Uygulanması
- İzlenmesi
- Değerlendirilmesi
- Yaygınlaştırılması

Projenin faaliyetleri:

a) Kurumsal Kapasite Geliştirme

Kadın ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşları Destek Merkezlerinin (KYDM) Kurulması; KYDM'ler Şanlıurfa, Trabzon ve Van illerinde kurulmuşlar, Merkez Koordinatörü, Merkez Asistanı ve bir GAP BKİ uzmanından oluşan tam zamanlı üçer kişilik personeli ile kadınlara ve kadın örgütlerine kapasite geliştirmeye yönelik destek hizmetleri sunmaya başlamışlardır.

Güney Doğu Anadolu Bölgesi (Şanlıurfa)	Şanlıurfa, Gaziantep, Mardin, Diyarbakır, Kilis, Adıyaman, Siirt, Şırnak, Batman
Doğu Anadolu Bölgesi (Muş)	Van, Elazığ, Kars, Bingöl, Hakkâri, Bitlis, Muş, Malatya, Ardahan, Iğdır, Ağrı, Tunceli
Doğu Karadeniz Bölgesi (Trabzon)	Trabzon, Giresun, Rize, Artvin, Ordu, Gümüşhane, Bayburt, Erzincan, Erzurum

Van'da bulunan Doğu Anadolu Yerel Destek Merkezi 23 Ekim 2011'de meydana gelen deprem sonrasında Muş'a taşınmıştır.

Araştırma ve İnceleme Faaliyetleri: Üç bölgede kadının statüsü, öncelikli sorunları, kamu kurumları ve yerel yönetimlerin hizmet sunumunda toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili durumunu araştırmak ve müdahale noktalarını tespit etmek üzere Haziran-Ekim 2010 tarihleri arasında bir araştırma yürütülmüş ve Nisan 2011'de üç bölgede yaklaşık 250 kadın örgütünü kapsayan "Kadın STK'ları Veri tabanı" (<http://www.gapkadinstk.org/stk.aspx>) oluşturulmuştur. Eylül 2012 itibarıyla veritabanına kayıtlı STK sayısı 304'e ulaşmıştır.

Eğitimler: Ekim 2012 itibarı ile proje kapsamında eğitim ve danışmanlık alan toplam kişi sayısı **2900'dür**. Eğitimlerden 29 il ve 3 ilçe kadın STK'ları ve Kamu Kurum temsilcileri yararlanmıştır. Eğitim alanların % 68'ini, kadın STK temsilcileri, % 32'sini de kamu kurumu çalışanları (Valilikler, Milli Eğitim Müdürlükleri, Sağlık Müdürlükleri, Halk Eğitim, Emniyet Müdürlükleri, Müftülükler, Üniversiteler, İl Tarım Müdürlükleri, İŞKUR) ve yerel yönetim temsilcileri oluşturmaktadır. Katılımcıların %77'si kadın, %23'ü ise erkektir.

STK-STK ve Kamu-STK Çalıştayları: Proje bölgelerindeki temel sorun alanlarının tespit edilmesini takiben, üç kentte (Muş, Ordu, Mardin) Yerel Eşitlik Eylem Planlarının (YEEP) oluşturulması, üç kentte (Trabzon, Şanlıurfa, Van) var olan YEEP'lerin güncellenerek aktif hale getirilmesine yönelik çalıştaylar düzenlenmiştir. Yerel Eşitlik Eylem Planları, kadın erkek eşitliğini gerçekleştirmeyi, toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımını yerel yönetim anlayışına yerleştirmeyi ve kadınların gündelik yaşam koşullarını iyileştirmeyi hedefleyen somut çalışmaların yer aldığı, rehber ve yol haritasıdır. Ordu, Trabzon, Muş, Şanlıurfa ve Mardin kentlerinde YEEP hazırlığında çalışan görev gücü üyelerine savunuculuk ve kampanya eğitimleri verilmiştir. Çalıştayların sonucunda hazırlanan Mardin Yerel Eşitlik Eylem Planı 27 Şubat 2012 tarihinde, Şanlıurfa Kadına Karşı Şiddetin önlenmesi ve Mağdurların Korunması Eylem Planı 19 Mart 2012 tarihinde Vali ve Belediye Başkanı tarafından imzalanmıştır. Ordu, Muş ve Trabzon YEEP ve Çalışma planları Mayıs ayında tamamlanarak uygulanmak üzere, GAP İdaresi Başkanı, Vali ve Belediye Başkanlarının katıldığı törenlerle imza altına alınmıştır.

Kadın STK'lar ve hizmet sunan yerel kurum ve kuruluşlar arası bölgesel ve ulusal ağların kurulması: Ordu, Trabzon, Van, Muş, Şanlıurfa ve Mardin illerinin Kadın Meclisleri arasında üç bölgesel ağ oluşturması hedeflenmektedir. Yerel kadın kuruluşlarının ulusal ağlara katılımını sağlamak ve ortak kampanyalar düzenlemek de projenin beklenen çıktılarındandır.

Bilgilendirme/açık kapı günleri: Örgütlü ve örgütsüz kadınların talepleri doğrultusunda YKDM'ler aracılığı ile düzenlenen bilgilendirici ve yol gösterici özelliği olan faaliyetlerdir.

Konuların uzmanları tarafından verilen seminerler, düzenli toplantılar ve yardım masası hizmetlerinden oluşan bilgilendirme faaliyetlerinin proje süresince (Mayıs 2010-Aralık 2012 arasında) 12 defa tekrarlanması öngörülmüştür. **Eylül 2012** itibarı ile söz konusu faaliyetlere gösterilen ilgi ve talep doğrultusunda YKDM'ler tarafından toplam 90 adet **bilgilendirme günü** ve yardım masası faaliyeti düzenlenmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Duyarlılığı, Sivil Toplum Kuruluşu Yönetimi, Kadına Yönelik Şiddet, Sivil Toplum ve Savunuculuk/Kampanya eğitimlerinin kitapları hazırlanmıştır.

Tanıtım ve Yayına Yönelik Faaliyetler: Proje faaliyetlerinin tanıtımını yapmak ve genel kamuoyunda cinsiyet duyarlı kamu hizmetleri konusunda farkındalık yaratmak amacıyla önelik tanıtım ve yayım faaliyetleri yürütülmektedir. **Mart 2012** itibarı ile projenin web sayfası (<http://www.gapkadinstk.org>) proje faaliyetleri ile ilgili bilgi vermenin yanı sıra 304 kadın örgütü ile ilgili detaylı bilginin bulunduğu bir veri tabanına ev sahipliği yapmaktadır.

b) Hibe Planı (Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik)

Kadın STK'lara yönelik 3.000.000 Avro'luk hibe programından 36 kadın örgütü hibe almaya hak kazanmıştır. Teknik Destek Ekibi, hibe almaya hak kazanmış projelerin uygulanmasına ve izlenmesine PUB ve YKDM'ler aracılığı ve kısa dönemli uzmanların katkısı ile destek vermektedir. Hibe projelerinin sözleşmeleri 22-23 Mart 2012 tarihlerinde imzalanmış ve uygulamalar başlamıştır.

Hibe alan kadın örgütleri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi 13, Doğu Anadolu Bölgesi 13 ve Doğu Karadeniz Bölgesi 10 olmak üzere toplam 36'dır. Hibe almaya hak kazanan dernekler ve projelerin ayrıntıları ektedir. Proje kapsamında hibe almaya hak kazanan derneklerden 3 tanesi projelerini tamamlamış, 36 proje ise uygulanmaya devam etmektedir.

Soru 3: Kamuda kadın istihdamına ilişkin fırsat eşitliğini ve bu konuda çıkarılan kanun, yönetmelik ve diğer düzenlemelerin uygulanmasını izlemek üzere görevlendirilen Bakanlığınız müsteşar yardımcılığının konuya ilişkin 2011 ve 2012 faaliyetleri nelerdir?

Cevap 3: Bu konuyla ilgili olarak İdaremiz 02.12.2010 tarihli ve 0672 sayılı Başkanlık Oluru ile Başkan Yardımcısı Mustafa KÖLMEK ile İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü görevlendirilmiştir.

Soru 4: Son iki yıllık dönemde Kalkınma Ajansları tarafında desteklenen kadınların istihdamına olanak sağlayan projeler var mıdır? Varsa nelerdir?

Cevap 4: Son iki yıla ait Kalkınma Ajansları tarafından desteklenen projemiz bulunmamaktadır.

Soru 5: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda,2010 yılında itibaren, hizmet içi eğitim programlarına katılan, görevde ve unvanda yükselen (terfi) ve üst kademelerde görev alan personelin kadın/erkek sayıları kaçtır?

Cevap 5: 2010 yılından itibaren toplam 27 adet hizmet içi eğitim verilmiştir. Katılımcı sayısı 395 kişidir.

	2010	2011	2012
Kadın	21	41	35
Erkek	81	146	71
TOPLAM	102	187	106
Genel TOPLAM			395

Soru 6: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanan stratejik plan ve performans programlarında, mevcut kadın-erkek eşitliği yaklaşımları nelerdir?

Cevap 6: GAP İdaresi'nin 2008-2012 dönemi ve 2013-2017 dönemi Stratejik Planları hazırlanırken stratejik amaç ve hedefler, Dokuzuncu Kalkınma Planı, Orta Vadeli ve Yıllık Programlarda yer alan gelişme eksenleri baz alınarak belirlenmiştir.

GAP İdaresinin her iki Stratejik Planı'nda da Bölge'nin ekonomik kalkınmasının desteklenmesiyle birlikte sosyal altyapısının geliştirilmesine, kırılgan nüfus kesimlerinin toplumsal kalkınmaya entegrasyonunu sağlamaya yönelik proje ve program uygulamalarının yer almasına önem ve öncelik verilmiştir.

GAP İdaresinin ilk Stratejik Planı'nda (2008-2012) beşinci stratejik amaç "Uluslar arası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek, sürdürülebilir insani kalkınmanın hayata geçirilmesine yönelik olarak Bölge'nin ihtiyaçları doğrultusunda katılımcı ve yenilikçi projeler geliştirmek" olarak belirlenmiştir. Bu amacın gerçekleştirilmesi çerçevesinde Bölge'deki genç kız ve kadınların durumlarının iyileştirilmesine, toplum kalkınmasına katılımlarının sağlanmasına yönelik sosyal, kültürel ve gelir getirici/beceri kazandırıcı programların uygulandığı Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM'lar) açılmaktadır.

Ayrıca yine bu amaç kapsamında Kadın ve Kadın STK'ların güçlendirilmesi Projesi yürütülmektedir.

GAP İdaresinin yeni hazırladığı 2013-2017 dönemi Stratejik Planı kapsamında da GAP Bölgesi'nde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi Evre II ve Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)'da Yenilikçi Yaklaşımlar projeleri öncelikli uygulamalar arasında yer almaktadır.

Soru 7: Bakanlığınıza bağlı kurum ve kuruluşlarda son iki yılda düzenlenen hizmet içi eğitim programlarında kadın-erkek eşitliğine yönelik verilen eğitimler hangileridir?

Cevap 7: Başkanlığımızda 2011 yılında "Toplumsal Cinsiyet Duyarlılığı" ve 2012 yılında da "Toplumsal Cinsiyet Ana Akımlaştırma" Eğitimi verilmiştir.